

майже миттєвим. Таким чином, на базі СЦ створюється можливість організації дослідницької діяльності, орієнтації на поглиблений пошук інформації, оцінювання надійності прийнятих рішень, вивчення та обговорення різноманітних ситуацій.

З 2006 року з ініціативи компанії Intel у мережі Інтернет здійснюється проєкт Літопису, ru (www. letopisi.ru), який ґрунтується на технології WikiWiki, що набула широкого поширення завдяки всесвітній енциклопедії Вікіпедія [2, с. 9].

Використання напрацьованого матеріалу, сервісів Web 2.0 у роботі СЦ дозволяє підняти процес колективного пізнання й навчання на більш високий рівень, а розробка навчально-методичної літератури - забезпечити якість навчання відповідно до вимог сучасного ринку праці.

Висновок: Використання ІТКТ у навчально-методичній роботі сприяє створення мережних співтовариств, їхньої співпраці, обміну знаннями та інформацією. Створення співтовариств у мережі для педагогів дає можливість спілкування з учнями, студентами, здійснення консультування та імітацію різних ситуацій, дозволяє досягнути нових, нестандартних рішень та результатів.

Проблеми подальших досліджень полягають у розробці та впровадженні інноваційних інтерактивних технологій навчання, інформаційних технологій, соціальних сервісів Веб. 2.0; Веб.3.0, відповідних методичних розробок для здійснення якісної підготовки та перепідготовки всіх бажаючих навчатися.

Література:

1. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю., Бадюк Ю.В., Шевченко Л.С. Використання інформаційних технологій у навчальному процесі. - Вінниця: ТОВ «Діло», - 2006 р. - 300 с.
2. Intel «Корпоративна соціальна відповідальність Intel». - К: 2008 р. - 11 с.

У статті розглянуті умови створення та організації роботи ситуаційних центрів у навчальному закладі, їхньої роботи у взаємодії з іншими підструктурами. Розробка інноваційних технологій навчання з метою здійснення якісної підготовки фахівців.

The article deals with the conditions of the organization of situational centres' work in the educational establishments, their cooperation with other branches of these establishments and developing the innovational technologies of education that aims to provide qualified studying for students.

Л. Майборода
м. Київ, Україна

ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-НОРМАТИВНО ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПРОФТЕХОСВІТИ

У період становлення нової економічної формації в Україні відбулися значні зміни у політичних, економічних і соціальних сферах діяльності країни. Ці перетворення, призвели до негативних наслідків, що відображаються в появі таких явищ як тіньова економіка, безробіття, низький рівень життя та соціального забезпечення населення. Отже, наявні соціально-економічні проблеми, потребують негайного розв'язання і зумовлюють необхідність реалізації системи заходів, спрямованих на подолання негативних наслідків у державі.

Професійно-технічна освіта України, за часів Радянського Союзу мала належний рівень фінансування, про що свідчить високий рівень матеріально-технічної бази професійно-технічних навчальних закладів, заробітної плати інженерно-педагогічних працівників того часу. Це забезпечувало якісну підготовку кваліфікованих робітничих кадрів для усіх сфер життя суспільства. Соціально-економічний спад за останні 15 років, суттєво вплинув на

фінансування ПТО (доля ВВП виділена на ПТО зменшилась з 5,4% до 0,2% відповідно). Постійне недофінансування системи призвело до катастрофічних наслідків щодо якості підготовки кваліфікованих робітників різних галузей економіки та вплинуло на необхідність перегляду нормативно-правової бази та створення сталого механізму розвитку у напрямку забезпечення відповідності підготовки кваліфікованих кадрів потребам, як користувачів освітніх послуг, так і регіональних ринків праці.

Постало завдання, з метою успішної реалізації зазначених цілей, створити таку систему збирання, аналізу, представлення інформації, що адекватно відображає стан діяльності системи у відповідності вибраним пріоритетам розвитку, формування комплексної інформаційної бази, яка забезпечить розробку прогнозів і сценаріїв розвитку з метою вдосконалення регіональної системи ПТО.

Європейський Союз - це один із важливих ринків для соціально-економічного розвитку України, який споживає більш 20% експорту. Політика Європейського Союзу полягає у встановленні партнерських відносин з іноземними державами, і одне з головних його завдань спрямовано на розвиток та надання допомоги країнам із нестабільною політичною, економічною і соціальною ситуацією. З цією метою ЄС організовує різні програми, укладає угоди про партнерство і співробітництво з значною кількістю країн. Угоди охоплюють широкий спектр питань, що стосуються спільної політики Європейського Співтовариства. Європейський Фонд Освіти є організацією Європейського Союзу і належить до структури децентралізованих органів Співтовариства, а також є експертним центром ЄС з підтримки ПТО у країнах партнерах у рамках програм підтримки зовнішніх відносин ЄС.

У рамках програми TACIS Європейський Союз надає допомогу в процесі переходу до ринкової економіки та зміцненні демократії у формі грантів дванадцятьом країнам колишнього Радянського Союзу. Програма забезпечує підтримку різним країнам в контексті Угод про партнерство і співробітництво.

У 2004 році Україна стала безпосереднім сусідом з ЄС, після його розширення. Політикою сусідства Україні Європейським Союзом було запропоновано широкий спектр нових можливостей, враховуючі стратегічні цілі та пріоритети Держави, які сприятимуть її участі у внутрішньому ринку, політиці і програмах ЄС.

Департамент професійно-технічної освіти МОН України бере активну участь у співпраці з Європейським Фондом освіти. Ця співпраця надає системі професійно-технічної освіти можливість входження в європейський освітній простір і реалізації міжнародних проектів з реформування ПТО в Україні, мета яких – сприяти приведенню структури та змісту системи ПТО у відповідність соціально-економічним потребам України, а також потребам ринку праці, надавати підтримку у розробці стратегії децентралізації управління та менеджменту ПТО.

Підтримуючи думку Н.Г. Ничкало щодо впливу міжнародних проектів, які здійснюються в Україні впродовж останніх 10 років, можна зазначити, що вони стали вагомим засобом впливу на активне вивчення зарубіжного досвіду професійної освіти і навчання, виявлення його прогресивних ідей та пошуку шляхів їх творчого використання в Україні [1, с.28-30].

У 2005р. 8 серпня рамках проекту TACIS було підписано контракт на реалізацію проекту «Підвищення ефективності управління професійно-технічною освітою на регіональному рівні в Україні» (далі Проект). Технічним завданням у рамках даного Проекту передбачено впровадження чотирьох взаємопов'язаних компонентів: розвиток стратегії децентралізації та інформаційної системи управління; розробка механізмів національного фінансування та забезпечення якості освіти на підтримку процесів децентралізації системи ПТО; розвиток інноваційної діяльності у професійно-технічних навчальних закладах; удосконалення освітніх послуг у секторі сільського господарства.

Для підтримки Проекту Міністерством освіти і науки України, Академією педагогічних наук України створюється Інформаційна система управління ПТО (далі ІСУ), з метою інформаційно-аналітичного забезпечення розвитку ПТО. Інформаційна система управління

професійно-технічної освіти дозволить: відстежувати результативність процесів децентралізації; здійснювати моніторинг якості та доступності системи ПТО; розраховувати індикатори якості і доступності регіональних систем ПТО, порівнювати міжнародні освітні показники та оперативно інформувати органи управління щодо їх динаміки; забезпечувати національний, регіональний органи управління ПТО та керівників ПТНЗ ефективним засобом інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень; інтегрувати наявні інформаційні ресурси, сприяти налагодженню співпраці між інформаційними, статистичними партнерами.

Державна політика в галузі інформації будується на формуванні системи нормативно правових актів у сфері інформатизації, регулювання взаємних відносин учасників процесу, та забезпечення принципу доступності до інформації. Створенню інформаційно-аналітичної системи передувала робота над розробкою нормативно-правової бази її діяльності згідно з діючим законодавством України в галузі освіти і зокрема професійно-технічної, яка складалась з декількох етапів. Міністерством освіти і науки України, Проектом, експертами було запропоновано створити таку систему з 5-6 пілотних регіональних інформаційно-аналітичних центрів (на базі навчально-методичних центрів/кабінетів ПТО) та головного Всеукраїнського інформаційно-аналітичного центру (у структурі Інституту професійно-технічної освіти АПН України).

На першому етапі було важливо передбачити розробку концептуального бачення системи. В Концепції інформаційної системи управління професійно-технічної освіти було визначено: актуальність та передумови створення ІСУ; встановлені принципи організації інформаційної системи управління; визначені основні її цілі, завдання, функції; розроблені вимоги щодо підготовки та надання інформації, а також передбачено етапи становлення; запропоновано організаційну структуру інформаційно-аналітичних центрів ПТО; розроблено вимоги до технічного оснащення й програмно-технічних засобів, строку експлуатації системи, фінансового забезпечення ІСУ та функціональної звітності; передбачено очікуваний результат.

У Концепції ІСУ було враховано обґрунтування відповідності створення інформаційної системи управління пріоритетним завданням розвитку професійно-технічної освіти в Україні: оснащення матеріально-технічної бази професійно-технічних навчальних закладів сучасним обладнанням, технікою устаткуванням; впровадження нових форм співробітництва освіти, промисловості та бізнесу; розробка, апробація та впровадження державних стандартів професійно-технічної освіти; підручникотворення; застосування інформаційно-комунікативних та інноваційних технологій у навчально-виробничому процесі; забезпечення якісно нового кадрового потенціалу професійно-технічної освіти; створення загальнодержавного нормативного та інструктивно-методичного супроводу професійно-технічної освіти.

Другим етапом було передбачено розробку і затвердження Типового положення про регіональний інформаційно-аналітичний центр професійно-технічної освіти.

Положення це організаційно-юридичний документ, що регламентує діяльність управлінь, установ та їх структурних підрозділів.

Як правило, положення складається із наступних розділів:

1. Загальні положення.
2. Мета та основні завдання.
3. Функції.
4. Права.
5. Управління, структура та штати.
6. Права й обов'язки працівників.
7. Відповідальність.
8. Організація управління, фінансування.
9. Прикінцеві положення.

Досвідчені керівники (І. Балева, В. Василенко, К. Мирошніченко, Н. Проценко,) і працівники (М. Саноцька, М. Корнієнко) регіональних навчально-методичних центрів ПТО

(НМЦ) активно залучились до розробки пропозицій щодо Примірного положення регіональних інформаційно-аналітичних центрів (далі РІАЦ), які були в подальшому узагальнені. В Примірному положенні було визначено структуру, завдання, мету та основні напрями діяльності, функції центру, управління, структуру та штат РІАЦ.

У структурі навчально-методичних центрів ПТО у Автономній Республіці Крим, Дніпропетровській, Львівській, Черкаській областях та м.Києві за наказом МОН від 27.09.07 № 836, було створено регіональні експериментальні інформаційно-аналітичні центри професійно-технічної освіти з метою вдосконалення регіонального управління професійно-технічною освітою. Цим наказом було затверджено Примірне положення про Інформаційно-аналітичний центр професійно-технічної освіти.

Наступним кроком було визначено підготовку наказу по НМЦ ПТО щодо створення РІАЦ у структурі методичних центрів та призначенню керівників.

На підставі Примірного положення були розроблені діючі положення РІАЦ. У структуру НМЦ ПТО було внесено зміни щодо штатного розкладу та розроблено посадові обов'язки працівників центрів. Введення нового структурного підрозділу викликало необхідність внесення доповнень у Статут НМЦ ПТО.

Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр професійно-технічної освіти (далі ВІАЦ) було створено наказом Академії педагогічних наук України № 31 від 14 березня 2008р. на виконання постанови Президії АПН України від 20 грудня 2007 року, протокол № 1-7,13-394 та з метою удосконалення і підтримки інформаційно-аналітичного забезпечення органів управління ПТО на національному та регіональному рівнях. Він створений на правах наукової лабораторії Інституту професійно-технічної освіти АПН України (далі Інститут). Інститутом було виділено 8 штатних одиниць, що передбачали посади: керівника центра, п'яти наукових співробітників, одного системного адміністратора і лаборанта. Розроблене Положення ВІАЦ було затверджено наказом АПН України.

Академія педагогічних наук України приділила значну увагу створенню нового структурного підрозділу. Було виділено приміщення, кошти на проведення ремонтних робіт та на придбання меблів.

Згідно Положення координацію роботи ВІАЦ здійснює Міністерство освіти та науки України науковий супровід - Академія педагогічних наук України.

Отже, до головних завдань ІСУ щодо забезпечення інформаційних потреб управління ПТО можна віднести: створення й розробку системи збирання, аналізу й надання аналітично-статистичної інформації, що адекватно відображає реальний стан ПТО, дозволяє оперативно відстежувати процеси та зміни в системі, зменшувати управлінські ризики; формування комплексного інформаційного банку даних, що забезпечить проведення розрахунків та співставлень у динаміці на регіональному та міжнародному рівнях; організація, проведення моніторингу доступності та якості ПТО на основі розроблених індикаторів з метою виявлення, корекції проблемних та критичних зон її функціонування; забезпечення управління ПТО аналітичною інформацією, рекомендаціями для планування та прийняття управлінських рішень у відповідності обраних пріоритетів; прогнозування потреб ринку праці, обсягів майбутнього контингенту ПТО; оптимізація інформаційного обміну з організаціями-партнерами виробниками статистики, підвищення надійності інформації; відстеження в динаміці процесів децентралізації; пропагування, позиціонування ПТО.

Очікувані результати діяльності, на наш погляд, поліпшать: інформаційне забезпечення управління; аргументацію та надійність прийнятих управлінських рішень; оперативність, відкритість, прозорість і доступність інформації.

Література:

1. Відділення педагогіки і психології професійно-технічної освіти: становлення і розвиток (1997-2007) / За ред. Н.Г. Ничкало. -.: Київський національний університет технологій і дизайну, 2007. – 220 с.
2. Концепція Інформаційно-аналітичної системи управління ПТО./ <http://www.proftechinfo.org.ua/>

3. Про створення інформаційно-аналітичних центрів ПТО у пілотних регіонах проекту TACIS /Наказ МОН від 27.09.07 № 836.

4. Про створення Всеукраїнського інформаційно-аналітичного центру ПТО /Постанова Президії АПН України від 20 грудня 2007 року, протокол № 1-7,13-394.

5. Про створення Всеукраїнського інформаційно-аналітичного центру ПТО /Наказ АПН України № 31 від 14 березня 2008р.

6. Положення про Всеукраїнський інформаційно-аналітичний центр професійно-технічної освіти України. /Затверджене спільним наказом Академії педагогічних наук України №31 від 14 березня 2008р.

УДК 681.518+371.134

**М.І. Пальчук,
м. Сімферополь, АР Крим, Україна**

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

В Україні нині, як і в більшості країн світу, перед освітою постало першочергове завдання – освіта має бути спрямованою на загальний розвиток кожного члена суспільства. Це принципове положення Декларації прав людини, прийнятої ООН, викликало появу нової парадигми освіти, що потребує створення умов для розвитку особистості та творчої самореалізації, виховання покоління людей, здатних ефективно працювати й навчатися впродовж усього життя.

У цих умовах актуалізуються проблеми, пов'язані з науковим осмисленням поняття «якість освіти», що, в свою чергу, потребує використання нових підходів до оцінки якості неперервної професійної освіти, формування системи управління якістю освіти як на державному, так і на регіональному рівнях.

Нині, на жаль, зміст і якість освіти недостатньо відповідають суспільним потребам на ринку праці, не завжди спрямовані на набуття необхідних життєвих компетентностей, зокрема інформаційних.

Поступове входження України в європейський освітній простір вимагає відповідності національних освітніх програм світовим параметрам якості, що дозволить визначити місце вітчизняної освітньої системи в європейському, а загалом і світовому рейтингу. З огляду на той факт, що на початку березня 2008 року Україна стала повноправним урядовим членом Європейського реєстру забезпечення якості (EQAR), *проблема якості освіти* висувається на перший план серед першочергових завдань суспільства.

Сутність понять «якість освіти» й «зміст освіти» та шляхи реалізації їх основних положень поки що розкриті недостатньо, залишаючись предметом обговорення та ґрунтовного вивчення:

– «Якість освіти – певний рівень знань і вмінь, розумового, морального і фізичного розвитку, якого достигли ті, що навчаються на певному етапі у відповідності до плануючих цілей» (Міждисциплінарний словник з педагогіки).

– «Якість є на сьогодні однією з найважливіших характеристик будь-якої освітньої системи» (О. Локшина).

– «Якість освіти – інтегральна характеристика освітнього процесу та його результатів...» (В. Онушкін, Є. Огарьов).

– «Якість знань – співвідношення знань з елементами змісту освіти і таким чином з рівнями засвоєння» (Словник «Професійна освіта»).

– Отже, якість освіти має розглядатися не як індивідуальне поняття, а як комплексний, системний об'єкт дослідження, що складається з наступних компонентів: